

Rudersdal Museer – årsberetning for 2018

*af Jon Voss, Anders Bank Lodahl, Ditte Stolz og
Anne Birgitte Gurlev*

2018 åbnede med et brag af en historisk vandring. I tindrende frost deltog 145 børn og voksne i Rudersdal Museers nytårstur i Rude Skov. På turen kunne deltagerne både se og høre om det dramatiske landskab i Rude Skov og de mange interessante kulturlevn. Turen afsluttedes med glühwein, kransekage og varmæblesaft med kanel. Der blev i årets løb, i fællesskab mellem Rudersdal Museers afdelinger, gennemført en række andre skovture. Der var historiske cykelture i Jægersborg Hegn og Dyrehave, i Rude Skov, til Høje Sandbjerg og Femsølyng, og en historisk vandretur i Geelskov.

Nærum Kulturdag
d. 8 juni. Siddende
til højre Jon Voss,
der fratrådte som
muesumsleder i
marts 2019. (RM)

2018 har i høj grad været præget af arbejdet med forberedelse af den nye permanente udstilling på Mothsgården. Der blev også arbejdet på projekt "Vedbækfundene tilbage til Vedbæk" i 2018, og endvidere blev renoveringen af et stort arkivmagasin efter en vandskade tilendebragt. Historisk Arkiv har i 2018 fundet sig til rette i Nordlængen ved Biblioteket i Nærum og fik et stigende antal besøgende til nye lokalhistoriske studiecenter.

Museumsleder Jon Voss meddelte i august 2018, at han ville fratræde sin stilling og søge nye udfordringer efter færdiggørelsen af den nye permanente udstilling på Mothsgården, dvs. ultimo marts 2019.

Besøgstal

Rudersdal Museers samlede besøgstal steg i 2018. I alt 12.967 museums-gæster besøgte museumsafdelingerne og Historisk Arkiv for Rudersdal Kommune eller deltog i Rudersdal Museers formidling "uden for murerne". I 2017 var det samlede besøgstal 12.173. Der var lidt færre besøgende på Vedbækfundene i 2018 - 7.350 mod 7.590 i 2017. Men de færre besøgende på Vedbækfundene blev opvejet af en stigning i besøgstallet på Mothsgården, som havde 3.738 besøgende i 2018 mod 3.587 i 2017 og en fordobling af besøgstallet på arkivet fra 996 i 2017 til 1.879 i 2018.

Besøgstal Rudersdal Museer 2018

- på Mothsgården	3.738
- på Vedbækfundene	7.350
- på Historisk Arkiv	1.879
- I alt	12.967

Mothsgården

I foråret 2018 blev der udarbejdet udbudsmateriale vedrørende den nye permanente udstilling på Mothsgården, og umiddelbart inden sommerferien blev det afklaret, at udstillingsfirmaet Kurtzweil skulle opbygge udstillingen. Firmaet har også medvirket ved Ragnarock, Museet for pop, rock og ungdomskultur og ved Geomuseum Faxe. Efteråret og vinteren 2018/19 bød på intensive udstillingsforberedelser. Selvom Rudersdalegnens historie er godt beskrevet blandt andet i Søllerødbøgerne, skulle der researches og ikke mindst udvælges de mest interessante emner til udstillingen. Med de ekstra midler fra Aage og Johanne Louis-Hansens Fond og Rudersdal Kommune, som var opnået til den permanente udstilling,

var der også blevet råd til en række digitale formidlingstiltag, som museet ellers ikke normalt råder over. Disse muligheder skulle også gennemtænkes inden, der skulle laves et udbud. Udbuddet blev vundet af YOKE, der også har leveret digitale løsninger til Den Blå Planet og besøgscentret for Hammershus. Det digitale spor i Mothsgårdens udstilling gav mulighed for ikke bare at lægge ekstra materiale til fordybelse for den interesserede museumsgæst, men også for at fremvise en større del af museets meget flotte billedmateriale af både malerier og fotografier end der ville have været plads til i den fysiske udstilling.

En central del af udstillingen skulle være de såkaldte ikoniske genstande, som var udgangspunktet for de forskellige behandlede emner. Selvom Rudersdal Museers samling kunne levere defleste af disse genstande, så måtte der suppleres med et par lån andre steder fra. Måske mest spektakulært et af de 60 originale bind af Matthias Moths ordbog fra begyndelsen af 1700-tallet, som er udlånt af Det Kongelige Bibliotek. Udstillingen åbnede d. 30. marts 2019.

Receptionen for Mothsgårdens udstilling "Som en 10-årig" blev holdt en dejlig forårseftermiddag d. 8. maj.
Foto: Ole Tage Hartmann

Udstillinger i 2018

Forberedelsen af den nye permanente udstilling tog således det meste af tiden i 2018. Alligevel var der også andre udstillinger på Mothsgården i løbet af året. I særudstillingsfløjen fortsatte udstillingen "Kongensskov-folketskov" i hele 2018. Endelafskovudstillingen måtte dog vige pladsen for en markering af 150-året for den norske komponist Edvard Griegs ophold på Mothsgården i sommeren 1868. Med udstillingen "Edvard Grieg: Norsketoneri Søllerød" blev et af rummene ud mod gadekæret genskabt, som det kunne have set ud under opholdet, hvor han komponerede den berømte koncert for klaver og orkester i a-mol, Opus 16. I hovedbygningen fortsatte særudstillingen "Folkedragt til Hverdag og Fest", som viste et stort antal meget fine dragtdukker. Den blev dog suppleret i foråret 2018 med udstilling "Som en 10-årig", hvor tre 4. klasser fra Birkerød Skole lavede deres egen udstilling. Den primære del af udstillingen var beretninger fra eleverne, hvor de hver havde beskrevet en almindelig dag og interviewet en af deres forældre og en af deres bedsteforældre om, hvordan en dag i deres liv havde været som 10-årig. Hver beretning rummer således beskrivelsen af en dag som 10-årig i tre generationer. Desuden havde børnene udvalgt genstande til udstillingen, som fortalte om deres hverdag. Udstillingen rummede også en film, hvor eleverne interviewede hinanden om, hvad de havde lært ved at opbygge udstillingen. Udstillingen åbnede d. 8. maj

Grieg og folkedragter

I køkkenet hos heksen ved Mothsgårdens halloweenarrangement. Foto: Ole Tage Hartmann

og lukkede d. 30. november, hvor hovedbygningen blev tømt for at gøre plads til forberedelserne for den permanente udstilling.

Formidling

I forbindelse med skovudstillingen blev der afholdt et antal kombinerede rundvisninger på Mothsgården og ture i Kirkeskoven med skovhistorisk tema: På Mothsgården var der også særlige tilbud både til påske, i sommerferien og i julemåneden. Som noget nyt samarbejdede museet med blandt andre Søllerød Grundejerforening om et halloweenarrangement d. 28. oktober med en række aktiviteter for børn som græskarskæring på gårdspladsen og heksejagt i haven. I museets køkken kunne børn og voksne klippe uhyggeligt Halloween-pynt og høre om overtro og andre fortællinger - også om Halloweenes danske, kristne modstykke, Allehelgensaften. For de voksne var der mulighed for at smage Mothsgårdens 2017-snaps.

Påske-, sommer og julearrangementer

Indsamling og bevaring

I januar 2018 viste der sig også at være et forhøjet luftfugtighedsniveau i et af museets magasinrum under Dronninggårdskolen, med et begrænset

skimmelsvampeangreb til følge. Luftfugtigheden blev nedbragt ved opsætning af affugtere; restaurering af de angrebne genstande forventes udført i forbindelse med flytning til nye magasin-faciliteter. Det er endnu ikke afklaret, hvortilmagasinernes genstande kan flyttes, da der foreløbig ikke ser ud til at være egnede lokaliteter i kommunens eje; alternativet er enten at erhverve/leje andre lokaliteter og indrette dem til magasiner, hvilket medfører betydelige etableringsomkostninger, eller flytte genstandene til kommercielle magasinlokaliteter, hvilket medfører betydelige leje- og fremfindingsomkostninger.

Registrerings-systemet SARA

Langt om længe blev Slots- og Kulturstyrelsens nye registrerings-systemformuseumsgenstande SARA sat i søen, og i november 2018 var en stor del af Rudersdal Museers personale på kursus i det nye system.

I 2018 modtog Rudersdal Museer et selvspillende klaver af mærket Weber. Klaveret drives frem af to pedaler, som kan slås ud på forsiden, og melodien bestemmes af ethulark, som kan indsættes i en spole i enden af klaveret. Sammen med klaveret modtog museet en større samling af disse hulark. Klaveret har i en årrække været brugt i et hjem i Holte og fungerer stadig. Indtil videre er klaveret placeret i udstilling "Edvard Grieg, Norske toner i Søllerød". Museet modtog også en større mængde genstande fra Ebberødgård. Udover tallerkner, uniformer og en masse husflid lavet af alumnerne på anstalten var der også en hel del fikserings-

Anders Bank Lodahl efter forsvaret af sin Ph.d. afhandling. Anders er nummer to fra højre. Foto: Anne Birgitte Gurlev

Sanatoriet

bælter brugt på institutionen, der i 1970'erne fik voldsom kritik blandt andet for brugen af tvang.

Forskning

Anders Bank Lodahl har fra maj 2014 til januar 2018 arbejdet på et ph.d.-projekt om Skodsborg Badesanatorium. Han forsvarede sin ph.d. "Skodsborg Badesanatorium – på kanten af det offentlige sundhedsvæsen og den ortodokse medicin" på Syddansk Universitet i Odense d. 19. januar 2018. Ph.d. – projektet blev medfinansieret af Augustinusfonden og har resulteret i bogen: "Skodsborg Badesanatorium - persilleslottet som blev Nordens største kursted", som Anders Bank Lodahl har skrevet i samarbejde med Jørn Hansen, Syddansk Universitet. Bogen kan købes på Rudersdal Museer. Han har desuden fortalt om sin forskning både i artikler på forskerzonen på videnskab.dk og i to radioudsendelser, d. 23. maj i Radio24syv og d. 17. september på P1.

Personale på Mothsgården

I 2018 var Jon Voss leder af Rudersdal Museer, og Annelisa Petersen var sekretær og bogholder. Personalet på Mothsgården bestod i 2018 af leder af Mothsgården Svend Christensen, udstillingsarkitekt Kirsten Schmidt, museumsvært Marian Garnerø, arkitekt Steen Nielsson og

I forsommeren plukker snapsesejeren Dorte Meland valnødderne til årets valnøddesnaps fra træet i Mothsgårdens have. Foto: Ole Tage Hartmann

museumsinspektør Anders Bank Lodahl. Derudover havde Mothsgården tilknyttet studentermedhjælperne Emma Sofie Foss og Cecilie Bach Stoffer samt fotograf Ole Tage Hartmann. Frivillig brygmester for museets snaps var Dorte Meland.

Kapitel 8

Byggesager og lokalplaner

I forbindelse med Rudersdal Museers lovfæstede varetagelse af kapitel 8-opgaverne inden for nyere tid, gennemgår Museet løbende byggesagslister og lokalplanudkast mv. fra Rudersdal Kommunes byplanafdeling, ligesom Museet tager del i forberedelsen af fredninger, kommuneplan mv. Museet arbejder her for at sikre kommunens fysiske, kulturhistoriske værdier, både hvadangår bygninger og sammenhængende kulturmiljøer.

Museets behandling af byggesager vedr. bevaringsværdige bygninger i henhold til museumslovens kapitel 8:

	2018
- antal nye sager	431
- antal tilkendegivelser	21
- antal lokalplansbehandlinger ¹	19

¹ I lokalplaner indeholdt: Godkendte lokalplaner og lokalplanforslag, sagsbehandles flere stadier, Kommuneplaner og kommuneplantillæg, samt fredninger.

Historisk Arkiv for Rudersdal Kommune

Rudersdal i Danmarks-historien

I 2018 har arbejdet på Historisk Arkiv for Rudersdal Kommune især været præget af flere store projekter; i forbindelse med Mothsgårdens nye faste udstilling har arkivpersonalet således, i samarbejde med Mothsgårdens ansatte, været med til både at fremfinde materiale, udarbejde udstillingstekster samthjulpet til med en stor del af det praktiske arbejde, som den nye udstilling har krævet. Derudover har arkivet fremskaffet billedmateriale til tidl. museumsleder, Niels Peter Stillings nye omfangsrige bog, hvoraf første bind udkom i november 2018.

Arbejdet har især også været præget af ekstra mange både lokalhistoriske og kommunale forespørgsler, som både har taget tid iforhold til research og fremskaffelse af materiale.

I forhold til 2017 er der sket en fordobling af besøgstallet. Dette er der flere årsager til; flytningen af arkivet til Biblioteksalléen 1 i Nærum har resulteret i, at arkivet optræder mere synligt end tidligere, hvor det ikke var en selvstændig bygning. Derudover har arkivet også deltaget i flere arrangementer, hvor mange målgrupper har deltaget. Således har arkivet været centrum for flere begivenheder, der har gjort kommunens borgere mere opmærksomme på arkivets tilstedeværelse og funktion.

Aktiviteter og udstillinger

Sideløbende med de store projekter, samt de daglige forespørgsler, har arkivet både deltaget i, og afholdt egne, arrangementer. I forbindelse med Nærum Kulturdag, der blev afholdt i juni, holdt arkivet åbent, hvor besøgende havde mulighed for at gå en tur rundt i arkivets læsesal og bibliotek samt deltage i en sjov og spændende quiz om Nærums historie. Vinderen modtog en lille flaske af Mothsgårdens populære valnøddesnaps samt et eksemplar af bogen "Niartharum", der beskriver Nærums historie. Ligeledes deltog arkivet, sammen med museets øvrige afdelinger, i

Quiz om Nærums historie

Rudersdal Museer modtog en del genstande og arkivalier fra Ebberødgård Åndssvageanstalt. Her ses et slidt bælte tilfastspænding. Foto: Ole Tage Hartmann

det store, succesfulde arrangement for kommunens børn, "Hop og Rock". Her fik børn eksempelvis mulighed for at skrive et brev på gotisk med blæk og pen, hvor de efterfølgende kunne forsegle det i en kuvert med lak og segl. Dendag modtog mange forældre kærlige beskeder fra deres børn på ægte gammeldags vis.

I forbindelse med Golden Days Festival, der i 2018 var dedikeret historiens B-sider, var arkivet også til stede og havde, i samarbejde med Mothsgården og Birkerød Lokalhistoriske Arkiv og Museum, udarbejdet en pop-up udstilling omdøbt tidligere "Åndssvageanstalt" Ebberødgård. Udstillingen blev lavet på baggrund af en indlevering fra Værkstederne ved Rude Skov, som, forinden arrangementet, både havde foræret betydningsfulde genstande og arkivalisk materiale om Ebberødgård, der alt sammen bidrager til at dokumentere Ebberødgårdshistorie.

I foråret afholdt arkivet "fyraftenskaffe", hvor kommunens borgere fik en introduktion til det nye arkiv. Derudover viste arkivet rundt på Vedbæk Kirkegård samt Enrum Park og fortalte om bevaringsværdige gravsteder og monumenter. I efteråret afholdt arkivet igen "fyraftenskaffe", hvor der blev fokuseret på, hvordan borgere generelt kan anvende arkivet. Ydermere arrangerede arkivet, i forbindelse med Allehelgensaften, en (u)hyggelig tur rundt på Søllerød Kirkegård, hvor arkivet fortalte om flere af kirkegårdens gravsteder, historiske begravelseskikke samt gamle sagn og myter fra lokalområdet. På turen blev stemningensat ved, at alle fik udlånt flagermuslamper, som lyste flot op, da tussmørket faldt på.

Kirkegårde

På billedet ses et lille udvalg af Jørgen Schuncks privatarkiv, som Historisk Arkiv fra Rudersdal Kommune modtog i 2018.

Magasinplads

Arkivet har i 2018 oplevet flere udfordringer i forbindelse med magasinpladsen. Nye magasinlokaler i det sidste Birkerød Posthus blev desværre ikke realiseret, hvorfor arkivet var nødsaget til at fortsætte indleveringsstoppet i 2018. Imidlertid har der været få undtagelser; i 2018 døde tidligere viceborgmester og skoleinspektør for Holte Gymnasium, Jørgen Schunck, og i den forbindelse modtog arkivet hans omfangsrige

privatarkiv. Arkivet fortæller blandt andet om hansstore engagement i kommunalbestyrelsen, Holte Gymnasium og Søllerøds almene boligselskaber. Historisk Arkiv har også taget imod mindre indleveringer, der ikke har taget så meget plads, ligesom materialet fra Ebberødgård, der mundede ud i en udstilling, blev prioriteret.

Vandskade

Endvidere opstod der en vandskade i et af arkivets magasiner, som ligger i kælderen på Nærum Gymnasium. Det første halve år, som det tog at udbedre skaden, havde arkivet derfor desværre ikke mulighed for at gøre de berørte materialer tilgængelige.

Arkivet håber, at magasinpladsen snarest bliver udvidet, så det fremover igen kan lade sig gøre at tage imod mange flere spændende indleveringer.

Registrering og arkivering

På trods af der ikke er nok magasinplads, er der stadig arkivalier, der mangler at blive registreret. Således har arkivet sørgt for kontinuerligt at registrere diverse indleveringer fra henholdsvis borgere og kommunen.

Endvidere gennemsøgte arkivet årets kirkegårdsnedlæggelser for bevaringsværdige gravpladser, hvorefter de blev registreret.

IT-arkivering

IT-arkivering: I 2018 har arkivet fortsat det afleveringsforberedende arbejde med systemet Acadre. I maj blev systemet opgraderet, så diverse fejl blev udbedret, hvorefter processen omkring aflevering gik i gang. Selve afleveringen forventes at ske i slutningen af 2019. Ligeledes gik en forberedende proces i gang omkring arkivering af CSC Vitae i fællesskab med Gentofte Kommune og Lyngby-Taarbæk Kommune, dadisse også står til at skulle anvende samme system. Det forberedende arbejde til afleveringen af dette system, fortsætter i 2019, og afleveringen forventes at ske i løbet af 2020. Derudover blev systemet Tabulex TEA, anvendt til elevadministration, samt systemet Bosted, anvendt af Psykiatri og Handicap, afleveret og godkendt i 2018. Yderligere to systemer skulle arkiveres, men som følge af mangel på ressourcer måtte arbejdet udskydes.

Personale

I 2018 bestod personalet på Historisk Arkiv for Rudersdal Kommune af IT-arkivar Marlene Drewsen, arkivar Morten Meinert Jensen, arkivar Ditte Stoltz samt studentermedhjælper Amanda Beese Bernbom. Derudover var museumsformidler fra Vedbækfundene, Sabine Thrane, ansat til at registrere forskelligt materiale fra kulturforvaltningen en dag om ugen på arkivet.

Besøg af skoleklasser

Vedbækfundene

2018 var præget af mange formidlingstilbud til både børn og voksne som familieomvisninger, "Åben Boplads" i september og aktiviteter i skolernes ferier og til voksne i form af foredrag og aftenomvisninger.

Også iskoletjenesten var der stor aktivitet. Vedbækfundenes skoletjeneste benyttes især af børnehaver fra Rudersdal Kommune og nabo-kommunerne, mens skolerne kommer fra hele Hovedstadsområdet. I 2018 havde Vedbækfundene f.eks. besøgt af skoleklasser fra Hundested og Roskilde, som gerne rejser den lange vej for at se de unikke jægerstenaldergrave fra Vedbæk og få undervisning iskoletjenesten. I alt 152 skoleklasser, børnehaver og andre grupper besøgte i 2018 Vedbækfundene. 119 af dem fik undervisning eller deltog i Vedbækfundenes andre formidlingstilbud, mens resten valgte selv at gå rundt i udstillingerne.

Arbejdet med projektet om at flytte Vedbækfundene tilbage til Vedbæk har også fyldt en del i årets løb. Der blev arbejdet med tanker om, hvad et nyt Vedbækfundene skal kunne i forhold til det gamle. Der er foretaget inspirationsbesøg på andre museer, og der er gjort forberedelser til arbejdet med fondsansøgninger. Vedbækfundene deltager også i formidlingssamarbejder på tværs og med frivillige i Rudersdal Kommune. I 2018 blev der arbejdet med "Jagten på de forsvundne æbler" – et stort arrangement for børn i alderen 6-9 år og deres familier, som afholdes på Gl. Holtegaard og Vedbækfundene d. 14. juni 2019.

Aktiviteter og arrangementer

I skolernes vinterferie kunne børn med deres familier deltage i arrangementet "Vildsvinejagt i vinterferien". Her kunne de gå på vildsvinejagt efter små bitte vildsvin i museets udstillinger. Der var opgaver, hvor børnene kunne blive klogere på vildsvinejagten for 7.000 år siden, og der var mulighed for at deltage i en tegnekonkurrence. Vinterferien blev afsluttet med en familieomvisning.

Sabine Thrane, museumsformidler på Vedbækfundene, var Rudersdal Museers tovholder på arrangementerne "Hop og Rock", som foregik d. 31. maj og på Nærum Kulturdag, som blev afholdt d. 8. juni. På arrangementet på Rudegård Stadion for børn i skolernes fritidsordninger, havde Rudersdal Museer en bod med forskellige aktiviteter som bueskydning, kuglespil og skriveværksted med pen og gammeldags blæk. På Nærum Kulturdag kunne de besøgende se på historiske genstande, se det nyåbnede arkiv og deltage i en historisk quiz.

Nærum Kulturdag

Et samarbejde mellem Vedbækfundene, Rudersdal Museer og den lokale designer Henrik Lund fra design og smykkefirmaet LUNDD, Danmark gjorde skolesommerferien på Vedbækfundene til noget helt særligt. Af Henrik Lund lånte Vedbækfundene små metaldetektorer til en aktivitet i skolesommerferiens sidste uge fra lørdag d. 4. august til søndag d. 12. august, hvor de besøgende børn med metaldetektorerne skulle lede efter metalgenstande i ensandkasse i Vedbækfundenes udstilling. I hele skolesommerferien var der tegnekonkurrence i Vedbækfundenes udstillinger og bueskydning på gårdspladsen udenfor. Henrik Lund har, inspireret af graven med kvinden med barnet på svanevingen udstillet på Vedbækfundene, designet etsmykkevedhæng iformafen svanevinge i sølv. Der blev trukket lod blandt alle dedeltagende børnimetaldetektorjagten om en svanevinge isølv og blandt alle børn i tegnekonkurrencen om en stridsøkse i sølv - begge dele sponsoreret af Henrik Lund.

Anne Birgitte Gurlev underviser syriske børn på Vedbækfundene. Foto: Nada Naanaah
 "Åben boplads"

Den 2. september blev der afholdt Åben Boplads på græsplænen foran Vedbækfundene. Børn og deres familier besøgte stenalderværkstederne på bopladsen og fremstillede genstande, som dem, der blev brugt i jægerstenalderen. Hos flinthugger Johan Villemoes fik de hjælp til at

fremstille deres egen flintekniv.

Aktiviteten med metaldetektorjagt i ensandkasse på Vedbækfundene blev gentaget i skolernes efterårsferie, hvor gevinsten igen var en svanevinge i sølv udlovet af Henrik Lund. I aktiviteten lærte børnene om, hvad man kan finde i jorden, og hvad man skal gøre, hvis man finder noget.

Året sluttede som sædvanlig af med nissejagt i samarbejde med Gl. Holtegaard. Det er et formidlingstilbud henvendt til børnehaver og grundskolens mindste klasser, hvor de både hører lidt om både jægerstenalderen og nissens historie.

Udoverundervisningen af skoleklasser og børnehaver og omvisninger til private blev der på Vedbækfundene både forår og efterår 2018 udbudt åbne omvisninger henvendt til børnefamilier og museumsgæster, der gerne vil have en guidet omvisning i udstillingerne.

Syriske børn skyder med bue og pil på Vedbækfundene. Foto: Nada Naanaah

Foredrag, besøg og anden formidling

Engruppe børn fra Dansk-Syrisk Kulturforening var lørdag d. 13. januar til undervisning på Vedbækfundene. Børnene blev hver lørdag under-

vist på Mariehøjcentret af Nada Naanaah, formand for Dansk-Syrisk Kulturforening, som denne lørdag tog børnene med til Vedbækfundene.

Vedbækfundene deltog i "Rudersdal Innovationscamp – skab fremtiden" d. 27.–28. februar 2018, hvor Ung i Rudersdal havde inviteret elever fra 8. klasserne i Rudersdal til at arbejde med forskellige problemstillinger. Vedbækfundene stillede eleverne spørgsmålet: "Hvordan får vi flere unge til at gå på museum?" Unge udgør en lille andel af de besøgende på museumsafdelingerne Vedbækfundene og Mothsgården. Jægerstenalderen er ikke på pensum i grundskolens udskolingsklasser og heller ikke på ungdomsuddannelserne, så de unge kommer ikke i forbindelse med deres skolegang. I forbindelse med arbejdet med et nyt Vedbækfundene er det derfor interessant at finde ud, hvordan et museum kan gøres til et attraktivt sted for unge mennesker. De unge arbejdede i to dage med problemstillingen og kom med mange spændende bud på, hvad der kan motivere unge til at gå på museum: Derskal være en dejlig café, hvor de unge kan mødes og hygge, museet skal have sammenhæng med nutiden, der skal være hyggeligt, museet skal være interaktivt, der skal være flotte dyr og mange ting at se, god udsigt, man skal kunne være både inde og ude, derskal være undervisning og viden, og endelig mente nogle af de unge, at det også ville motivere unge mennesker til rigtig mange museumsbesøg, hvis Bill Gates gav en million kr. til alle museums-gæster. De unges stemme er vigtig at lytte til, da de er fremtidens museumsbrugere.

Søllerød Grundejerforening var d. 4. marts til rundvisning og bue-skydning på Vedbækfundene. Københavns Museum var på inspirationsbesøg og fik omvisning d. 12. marts, og Københavns Universitet var på besøg d. 19. september. Vedbækfundene har hvert år besøg af udenlandske universiteter, som bestiller omvisninger i udstillingen. Göteborgs Universitet var på besøg til omvisning d. 18. oktober. I 2018 blev der også fortalt om jægerstenaldergravene fra Vedbæk langt mod nord. I Norge på Hå gamle præstegård arrangeredes samme år en udstilling om menneskers forhold til døden fra stenalderen og frem til nutiden. I den forbindelse ville de gerne have materiale og billeder til at fortælle historien om graven med kvinden med barnet på svanevingen, som er udstillet på Vedbækfundene.

Museumsinspektør og ph.d. Anders Bank Lodahl holdt d. 6. november i Administrationscenteret i Birkerød sammen med leder af Vedbækfundene Anne Birgitte Gurlev foredraget "Tilbage til sundheden – forestillingen om det naturlige liv" – et foredrag som både omhandlede forestillingerne om sundhed på Skodsborg Badsanatorium i slutningen af 1800-tallet og den moderne stenalderkost.

"Jægerfolket og
deres døde"

På Vedbækfundene åbnede en lille særudstilling "Jægerfolket og deres døde" d. 22. november. Udstillingen fortæller om døden og gravskikke i jægerstenalderen og anderledes måder at behandle de døde på. I forbindelse med åbningen af udstillingen blev der udbudt et foredrag d. 27. november, som handlede om, hvad de arkæologiske fund af stenaldergrave kan fortælle os om stenalderjægerens forhold til sine døde.

Sabine Thrane arbejdede i 2018 på artiklen "Atudstille grave – formidling af jægerstenalderens grave på museer". Artiklen er skrevet på baggrund af hendes speciale på Forhistorisk Arkæologi. Artiklen publiceres i 2019 i første nummer af online tidsskriftet Gransk - et nyt tidsskrift, som er skabt i samarbejde mellem de nordsjællandske museer Museum Nordsjælland, Museerne Helsingør, Furesø Museer og Rudersdal Museer.

Personale

Det faste personale på Vedbækfundene er museumsformidler Sabine Thrane og leder af Vedbækfundene Anne Birgitte Gurlev. Derudover bestod personalet ved begyndelsen af 2018 også af studentermedhjælperne Signe Cecilie Baslev Jørgensen Fasting, Mette Steen Egholm Hansen, Julie Guldbøg Hultén og Ida Lolk Toghøj. Julie Guldbøg Hultén fik andet studenterarbejde og stoppede på Vedbækfundene i januar. Signe Cecilie Baslev Jørgensen Fasting stoppede i april for at afslutte sit kandidatstudie på marinarkæologi, og Mette Steen Egholm Hansen stoppede i september for at fortsætte sine arkæologistudier i England. I stedet blev Line Jørgensen, Therese Kaarsberg Wiitanen og Anna Vebæk Geelskov, alle tre arkæologistuderende, i marts ansat som studentermedhjælperer til at passe Vedbækfundene i weekenderne.

Årsberetning for Historisk- topografisk Selskab for Søllerødegne 2018

Af Axel Bredsdorff

I årsberetningen for 2016 gjorde Anita Mikkelsen på forbilledligvis rede for Selskabets historie og resultater gennem de første 75 år. Jeg vil meget gerne henvise til denne flotte oversigt, der er optrykt i Søllerødbogen 2018 side 195-200, og så ellers koncentrere mig om det forløbne år, 2018.

Selskabets væsentlige aktivitet er vores arrangementer og selskabets væsentligste blivende monument er Søllerødbogen. Men ellers vil året 2018 i Selskabet blive husket som det år, hvor Anita efter 12 års formandskab valgte at lægge kaptajn-kasketten, hvilket blev behørigt markeret på sidste års generalforsamling og igen, da hele Rudersdal hædrede Anita med "Årets Kulturpris", der blev overrakt i september af borgmesteren. I sin tale fremhævede Jens Ives Anitas utrættelige arbejde for lokalhistorien i og uden for Selskabet, for Anitas smittende engagement og altid imødekommende attitude, når historiske spørgsmål og opgaver trængte sig på. At vores medlemskredsers åstorkan også i høj grad tilskrives Anitas arbejde og hele forsamlingen, der også talte en god del af Anitas familie, klappede behørigt. Ives rosede ord kan vi alle i Selskabet genkende.

Arrangementer

Rådhuset

Anne Lene Jørgensen (MAA) fortalte om den igangværende renovering af rådhusets ældste bygninger. Rådhuset er tegnet af Flemming Lassen og Arne Jacobsen og blev skabt under meget tumultariske omstændigheder i Besættelsestidens første år. Byggeriet fik store politiske konsekvenser for de fremsynede mennesker, der turde stå ved beslutningen, og bygningerne er nu fredet, og derfor er en renovering ikke bare noget, man gør. Hver lille detalje skal aftales med Kulturstyrelsen, og kun udvalgte arkitekter og håndværkere må arbejde på projektet. Målet har været at bringe huset nænsomt tilbage til sit oprindelige udseende, og alligevel gøre det muligt at fungere som moderne rådhus. Renove-